Spis treści

Wprowadzenie **11**

CZĘŚĆ I

TEORETYCZNE PODSTAWY POLITYKI GOSPODARCZEJ

Rozdział 1
Istota i zakres przedmiotowy polityki gospodarczej
– *Aneta Kosztowniak, Marzena Sobol* **17**
1.1. Pojęcie, zakres i podmioty polityki gospodarczej – *Aneta Kosztowniak* 17
1.2. Uwarunkowania polityki gospodarczej – *Marzena Sobol* 24
1.3.Cele polityki gospodarczej – *Marzena Sobol* 29
1.4. Instrumenty polityki gospodarczej – *Marzena Sobol* 33
1.5. Główne dziedziny polityki gospodarczej – *Aneta Kosztowniak* 34
Bibliografia 41

Rozdział 2
Zarys teorii polityki gospodarczej – *Marzena Sobol* **45**
2.1. Merkantylizm 45
2.2. Fizjokratyzm 46
2.3. Ekonomia klasyczna 48
2.3.1. Równowaga gospodarcza w systemie klasycznym 49
2.3.2. Rola pieniądza w systemie klasycznym 51
2.4. Wielki Kryzys gospodarczy lat 1929-1933 i jego wpływ na rozwój teorii polityki gospodarczej 52
2.5. Ekonomia keynesowska 53
2.5.1. Rola polityki gospodarczej i jej narzędzia w systemie keynesowskim 55
2.5.2. Kryzys ekonomii keynesowskiej 59
2.6. Monetaryzm 60

2.6.1. Poglądy monetarystów na temat skuteczności polityki stabilizacyjnej państwa ... 61
2.6.2. Brytyjsko-amerykański eksperyment monetarystyczny lat 1979-1982 i jego skutki ... 64
2.7. Nowa ekonomia klasyczna ... 66
2.8. Polityka gospodarcza w ujęciu nowej ekonomii keynesowskiej ... 68
2.9. Rozwój poglądów na politykę gospodarczą od lat 90. XX wieku ... 69
Bibliografia ... 70

Rozdział 3
Wzrost i rozwój gospodarczy – *Aneta Kosztowniak* ... **73**
3.1. Pojęcie wzrostu i rozwoju gospodarczego ... 73
3.2. Podstawowe miary wzrostu i rozwoju gospodarczego ... 76
3.2.1. Stopa i indeks wzrostu produkcji ... 76
3.2.2. Inne mierniki dobrobytu ... 81
Bibliografia ... 87

Rozdział 4
Ujęcie teoretyczne i empiryczne wzrostu i rozwoju gospodarczego – *Katarzyna Kalinowska* ... **89**
4.1. Egzogeniczne i endogeniczne teorie wzrostu gospodarczego ... 89
4.1.1. Egzogeniczne modele wzrostu gospodarczego ... 89
4.1.2. Endogeniczne modele wzrostu gospodarczego ... 92
4.2. Cykl koniunkturalny ... 101
4.2.1. Definicja, rodzaje oraz zarys historii ... 101
4.2.2. Wybrane teorie cyklu koniunkturalnego ... 107
Bibliografia ... 114

CZĘŚĆ II

GŁÓWNE OBSZARY POLITYKI ROZWOJU GOSPODARCZEGO

Rozdział 5
Polityka rozwoju – *Aneta Kosztowniak* ... **119**
5.1. Rola państwa w gospodarce a polityka rozwoju ... 119
5.2. Polityka rozwoju a polityka stabilizacyjna ... 121
5.3. Polityka rozwoju w Polsce ... 123
5.3.1. Polska polityka rozwoju w ujęciu ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju ... 123
5.3.2. System zarządzania rozwojem w Polsce ... 127
5.3.3. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju. Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności (DSRK 2030) ... 132
Bibliografia ... 138

Rozdział 6
Polityka inwestycyjna – *Aneta Kosztowniak* **141**
6.1. Pojęcie, podmioty i cele polityki inwestycyjnej 141
6.2. Funkcje, środki oraz instrumenty polityki inwestycyjnej 144
6.3. Główne rodzaje inwestycji 150
6.4. Kierunki polityki inwestycyjnej w gospodarce narodowej 155
Bibliografia 161

Rozdział 7
Polityka przemysłowa – *Aneta Kosztowniak* **163**
7.1. Pojęcie, cele i rodzaje polityki przemysłowej 163
7.2. Instrumenty (narzędzia) polityki przemysłowej 171
7.3. Ewolucja polskiej polityki przemysłowej wobec polityki Unii Europejskiej 175
7.3.1. Polska polityka przemysłowa 175
7.3.2. Cele i kierunki unijnej polityki przemysłowej 180
7.3.3. Priorytety polskiej polityki przemysłowej w latach 2015-2020+ 184
Bibliografia 193

Rozdział 8
Polityka rozwoju regionalnego – *Aneta Kosztowniak* **195**
8.1. Pojęcie oraz ewolucja roli polityki regionalnej 195
8.2. Elementy systemu polityki regionalnej 197
8.2.1. Podmioty oraz przedmiot polityki regionalnej 198
8.2.2. Zasady polityki regionalnej 202
8.2.3. Cele, narzędzia oraz uwarunkowania polityki regionalnej 204
Bibliografia 207

CZĘŚĆ III

POLITYKA STABILIZACYJNA PAŃSTWA

Rozdział 9
Polityka pieniężna – *Marzena Sobol* **213**
9.1. Istota polityki pieniężnej i mechanizmy transmisji jej impulsów 213
9.2. Cele polityki pieniężnej 216
9.3. Strategie polityki pieniężnej 218
9.3.1. Strategia celów pośrednich 219
9.3.2. Strategia bezpośredniego celu inflacyjnego 221
9.4. Instrumenty polityki pieniężnej 223
9.5. Europejski System Banków Centralnych i jego miejsce w systemie gospodarczym Unii Europejskiej 227
9.5.1. Narodowy Bank Polski jako uczestnik Europejskiego Systemu Banków Centralnych 232
Bibliografia 234

Rozdział 10
Polityka budżetowa – *Marzena Sobol* **235**
10.1. Polityka budżetowa i jej instrumenty 235
10.2. Funkcje polityki budżetowej 237
10.3. Aktywna i pasywna polityka budżetowa 241
10.4. Deficyt budżetowy i jego skutki 246
10.5. System finansów publicznych w Polsce 252
Bibliografia 258

Rozdział 11
Koordynacja narodowej polityki fiskalnej w Unii Europejskiej – *Urszula Kosterna* **259**
11.1. Przyczyny koordynacji polityki fiskalnej państw członkowskich UE 259
11.2. Polityka fiskalna w postanowieniach TWE 262
11.3. Pakt stabilności i wzrostu – teoria i praktyka 264
11.4. Obszary harmonizacji podatków w UE 277
Bibliografia 279

Rozdział 12
Polityka dochodowa – *Urszula Kosterna* **281**
12.1. Istota i cele polityki dochodowej 281
12.2. Instrumenty polityki dochodowej 284
12.3. Inne cele polityki dochodowej i cenowej 287
12.3.1. Instrumenty polityki dochodowej 288
12.3.2. Instrumenty polityki cenowej 292
12.4. Instytucjonalne ramy dialogu społecznego w Polsce 294
Bibliografia 297

Rozdział 13
Polityka kursowa – *Ireneusz Pszczółka* **299**
13.1. Pojęcie kursu walutowego i jego rodzaje 299
13.2. Czynniki determinujące kształtowanie się kursu walutowego 304
13.3. Interwencje walutowe jako instrument polityki kursowej 306
13.3.1. Główne rodzaje i cele interwencji walutowych 307
13.3.2. Kanały transmisji interwencji walutowych 309
13.4. Etapy polskiej polityki kursowej po 1989 roku 311
Bibliografia 314

Rozdział 14
Polityka rynku pracy – *Elżbieta J. Siek* **317**
14.1. Rynek pracy – podstawowe pojęcia 317
14.2. Równowaga na rynku pracy i bezrobocie 321
14.3. Cele i funkcje polityki rynku pracy 324
14.4. Funkcje i efekty aktywnej polityki rynku pracy 326

14.5. Narzędzia i instrumenty aktywnej polityki rynku pracy 330
14.6. Elastyczność rynku pracy 334
Bibliografia 338

CZĘŚĆ IV

POLITYKI SPOŁECZNE

Rozdział 15
Polityka społeczna – *Katarzyna Głąbicka-Auleytner* **343**
15.1. Definicje polityki społecznej 343
15.2. Cele polityki społecznej 345
15.3. Podmioty polityki społecznej 346
15.4. Kwestie społeczne 348
15.4.1. Wymiary kwestii społecznej 349
15.5. Instrumenty finansowe polityki społecznej w Polsce 355
15.5.1. Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych 355
15.5.2. Fundusz Pracy 356
15.5.3. Fundusz Ubezpieczeń Społecznych 357
15.5.4. Fundusz Składowy Ubezpieczenia Społecznego Rolników 358
15.5.5. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych 358
15.6. Wyzwania współczesnej polityki społecznej 359
Bibliografia 360

Rozdział 16
Polityka ubezpieczeń społecznych w Polsce – *Kazimierz Ortyński* **363**
16.1. Pojęcie i zasady ubezpieczenia społecznego 363
16.2. Ubezpieczenia społeczne w Polsce w latach 1990-1998 369
16.3. Powszechność ubezpieczenia społecznego 370
16.4. Rodzaje ryzyk objętych ochroną ubezpieczenia społecznego 372
16.5. Zasady finansowania ryzyk w ubezpieczeniu społecznym 374
16.6. Świadczenia krótkoterminowe 378
16.7. Świadczenia rentowe 379
16.8. Emerytury 380
Bibliografia 383

Rozdział 17
Polityka mieszkaniowa – *Anna Szelągowska* **385**
17.1. Próba zdefiniowania polityki mieszkaniowej 385
17.2. Związek między polityką mieszkaniową a polityką społeczną i polityką gospodarczą 388
17.3. Prawo do mieszkania jako determinanta rozwoju polityki mieszkaniowej 391

17.4. Cele polityki mieszkaniowej 401
17.5. Zasady efektywnej polityki mieszkaniowej 404
17.6. Instrumenty polityki mieszkaniowej 405
Bibliografia 413

CZĘŚĆ V

POLITYKA INTEGRACJI W RAMACH UNII EUROPEJSKIEJ

Rozdział 18
Zagraniczna polityka gospodarcza – *Piotr Misztal* **417**
18.1. Istota, cele i formy zagranicznej polityki gospodarczej 417
18.2. Narzędzia (instrumenty) zagranicznej polityki gospodarczej 419
18.3. Zagraniczna polityka gospodarcza w Unii Europejskiej 423
18.4. Polityka handlowa w Polsce w warunkach członkostwa w Unii Europejskiej 429
Bibliografia 431

Rozdział 19
Polityka regionalna w Unii Europejskiej i w Polsce – *Aneta Kosztowniak* **433**
19.1. Polityka regionalna w UE 433
19.1.1. Początki i istota unijnej polityki regionalnej 433
19.1.2. Ewolucja celów i instrumentów polityki regionalnej 435
19.1.3. Cele, instrumenty strategiczne i programy unijne w latach 2014-2020 440
19.2. Polityka regionalna w Polsce 446
19.2.1. Pojęcie, rola i etapy ewolucji krajowej polityki regionalnej 446
19.2.2. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary wiejskie 449
19.2.3. Fundusze i programy unijne jako źródło finansowania polityki regionalnej w Polsce w latach 2014-2020 456
Bibliografia 460

Rozdział 20
Europejska polityka rozwoju transportu i infrastruktury – *Tadeusz Dyr* 463
20.1. Pojęcie i geneza europejskiej polityki transportowej 463
20.2. Europejska polityka transportowa na pierwszą połowę XXI w. 465
20.2.1. Uwarunkowania polityki transportowej 465
20.2.2. Wizja konkurencyjnego i zrównoważonego systemu transportu ... 469
20.2.3. Strategia wdrażania europejskiej polityki transportowej 474
Bibliografia 483

Spis tabel **485**

Spis rysunków i schematów **488**